

Outokummun kaupungin varhaiskasvatuksen arviointiraportti

Toimintavuosi 2020–2021

Sisällys

Outokummun kaupungin varhaiskasvatuksen arviointiraportti	1
1. OUTOKUMMUN VARHAISKASVATUKSEN ARVIOINTI	3
2. OUTOKUMMUN VARHAISKASVATUKSEN ARVIOINNIT TOIMINTAKAUTENA 2020-2021.....	5
3. TALOUSARVION TOIMINNALLISET TAVOITTEET	5
4. VARHAISKASVATUKSEN LAATURUNGON TUOTTAMA ARVIOINTITIETO	6
5. VARHAISKASVATUKSEN VUOSISUUNNITELMAN TUOTTAMA ARVIOINTITIETO.....	10
6. ESIOPPILAIDEN KYSELYN TULOKSET	10
7. ESIOPPILAIDEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSKYSELYN TULOKSET	11
8. 5-VUOTIAIDEN LASTEN OSALLISUUSKYSELYN TULOKSET.....	11
9. HUOLTAJIEN KYSELYN TULOKSET	12
10. KESKEISET MÄÄRÄLLISET ARVIOINNIT JA TALOUSARVION TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI	13
11. MUU ARVIOINTI.....	13
12. ULKOISET ARVIOINNIT	13
13. HUOMIOITA VARHAISKASVATUKSEN ARVIOINNIN KOKONAISUUDESTA SEKÄ MAHDOLLISIA PARANNUSEHDOTUKSIA ARVIOINTIIN	14

1. OUTOKUMMUN VARHAISKASVATUKSEN ARVIOINTI

Varhaiskasvatuksen arvioinnista on säädetty varhaiskasvatuslaissa 24 §. Varhaiskasvatuksen arvioinnin tarkoituksena on turvata tämän lain tarkoituksen toteuttamista ja tukea varhaiskasvatuksen kehittämistä sekä edistää lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin.

Arviointien keskeiset tulokset tulee julkistaa.

Outokummun varhaiskasvatuksen arviointi perustuu Kansallisen arviointikeskuksen Karvin varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset -asiakirjassa esiteltyihin laadun indikaattoreihin. Laatuindikaattoreiden tarkoitus on tarjota varhaiskasvatuksen järjestäjille ja palveluntuottajille selkeät, kansallisesti yhtenäiset kuvaukset siitä, mitä varhaiskasvatuksessa tulee tapahtua, jotta se olisi laadukasta ja lapsen edun mukaista.

Indikaattorit jakautuvat prosessi- ja rakennetekijöihin.

Prosessitekijöillä tarkoitetaan yksikön pedagogista toimintakulttuuria ja varhaispedagogiikan ydintoimintoja, joilla on suora yhteys lapsen kokemuksiin.

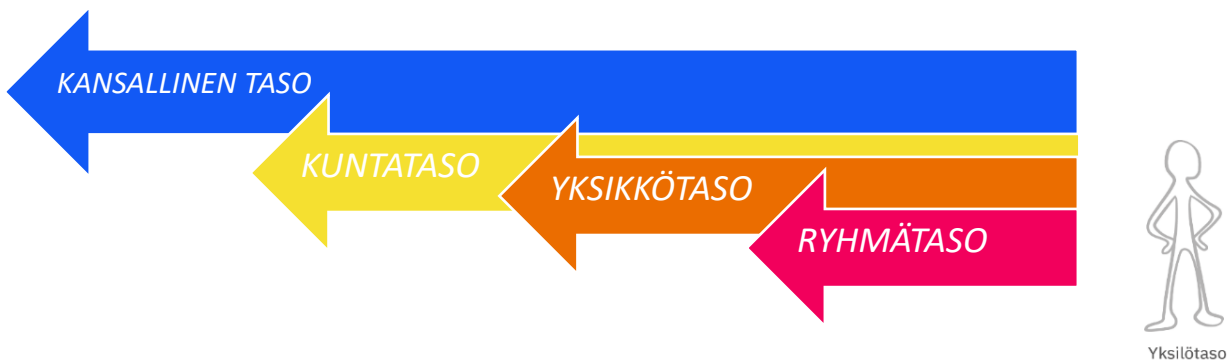
Prosessitekijät kuvaavat, miten varhaiskasvatukselle asetettuja tavoitteita ja sisältöjä käytännössä toteutetaan.

Rakennetekijät puolestaan ovat varhaiskasvatuksen järjestämiseen liittyviä tekijöitä, joita määrittävät ja säätelevät esimerkiksi lait, asetukset ja varhaiskasvatuksen järjestäjän tekemät linjaukset.

Indikaattoreista johdetaan laadun arviointiperusteet, joita kutsutaan kriteereiksi. Ne ovat selkeitä, käytäntöä kuvailevia väittämiä ja kysymyksiä.

Valtakunnan tasolla varhaiskasvatuksen kansallista arviointia ohjaa kehittävä arvioinnin viitekehys. Myös Outokummussa varhaiskasvatuksen arviointia toteutetaan kehittävä arvioinnin periaatteiden mukaisesti. Arvioinnissa lopputulosta tärkeämpää on arviointiprosessi, sen aikana ja jälkeen tapahtuva toiminnan kehittäminen sekä vahvuuksien tunnistaminen.

Arviointia tehdään seuraavilla eri tasoilla:

2. OUTOKUMMUN VARHAISKASVATUKSEN ARVIOINNIT TOIMINTAKAUTENA 2020-2021

Outokummun varhaiskasvatuksen arviointia on tehty toimintakautena 2020–2021

- talousarvion tavoitteiden arvioinnin yhteydessä
- henkilöstön itsearviointina laaturungon pohjalta
- huoltajien kyselynä
- esioppilaiden kyselynä
- esioppilaiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskyselynä
- 5-vuotiaiden lasten osallisuuskyselynä
- yksiköiden omina arviointeina vuosisuunnitelmien yhteydessä
- ryhmien varhaiskasvatussuunnitelmien (vasu) arviointeina
- lasten varhaiskasvatussuunnitelmien (vasu) arviointina

Outokummun kaupungin varhaiskasvatuksen arviointiryhmän muodostaa varhaiskasvatusjohtaja, yksiköiden esimiehet sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajat. Esimiehet vastaavat omien yksiköidensä arvioinneista ja kehittämisestä.

3. TALOUSARVION TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Hyvinvointipalvelujen toiminta-ajatus: Hyvinvointipalvelut tuottavat laadukkaita ja asiakaslähtöisiä palveluita, jotka lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia.

Visio: Jokainen outokumpulainen elää hyvää elämää

Toiminta: Kaikessa toiminnassa painotetaan asiakaslähtöisyyttä sekä monipuolisia kumppanuuksia eri tahojen kanssa toiminnan järjestämisessä.

Alla talousarvion hyvinvointipalvelujen palvelualueen varhaiskasvatuksen sekä esiopetuksen toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi

Toiminnalliset tavoitteet ja muutokset vuodelle 2021	Mittari	Mittarin tavoite	Arviointi
Asiakasnäkökulma			
Varhaiskasvatuksen lapset ja perheet	Esiopetuksessa tyytyväisyyskysely vuosittain ja muussa varhaiskasvatuksessa joka toinen vuosi	Vähintään entinen tulos	Toteutui
Henkilöstönäkökulma			
Henkilöstön tyytyväisyys	Henkilöstökysely parillisina vuosina	>3,8	
Talousnäkökulma			
Talousarvio	Talousarviossa pysyminen	Toimintakate ei ylity	Ei toteudu
Ulkopuolisen rahoitusten (avustukset, hankkeet jne.) hakeminen toiminnan kehittämiseksi	Myönteisten päätösten lukumäärä vuoden aikana	vähintään 3	Toteutui

Prosessit ja rakenteet			
Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön seudullinen arviointimalli ja Outokummun varhaiskasvatuksen arviointisuunnitelma kaikissa varhaiskasvatuksen toimintamuodoissa sekä kehitetään pedagogista suunnittelua ja dokumentointia. Varhaiskasvatuksen turvallisuus korona-aikana	Seudullinen laaturunko ja Outokummun varhaiskasvatuksen arviointisuunnitelma ja ryhmävasu ohjaavat tiimin positiiviseen pedagogiikkaan perustuvaa toimintaa ja dokumentointi on suunnitelmallista, itsearviointi.	Toteutunut	Toteutui
Esiopetuksessa kehitetään pedagogista suunnittelua, toimintaa, oppimisympäristöjä, dokumentointia ja arviointia. Vahvistetaan lasten tunne- ja kaveritaitoja ja ehkäistään kiusaamista.	Toiminnan kehittymisen itsearvioinnilla ja asiakastyytyväisyyskyselyjen tuloksilla	Positiivinen kehitys	Toteutui

4. VARHAISKASVATUKSEN LAATURUNGON TUOTTAMA ARVIOINTITIETO

Seudullista arviointia yhdenmukaistettiin kehittämällä Karvin laadunarvioinnin indikaattoreiden pohjalta monitasoinen seudullinen arviointimalli eli laaturunko. Sen mukainen systemaattinen itsearviointi otettiin käyttöön kattavasti koko varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatusta arvioitiin kunta-, yksikkö- ja ryhmätasolla. Arviointi toteutettiin pieninä palasina toimintakauden aikana kaikissa päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä hallinnossa. Arvioitavia prosessi- ja rakenneindikaattoreita olivat ryhmä-, yksikkö- ja kuntatasolla seuraavat:

ELOKUU-SYYSKUUSSA

Vuorovaikutus, saatavuus ja inklusiivisuus (6 aihetta)

Vuorovaikutus

Prosessi-indikaattori: Henkilöstön ja lapsen välinen vuorovaikutus

Prosessi-indikaattori: Vertaisvuorovaikutus ja ryhmän ilmapiiri

Prosessi-indikaattori: Henkilöstön keskinäinen vuorovaikutus ja monialainen yhteistyö

Prosessi-indikaattori: Henkilöstön ja huoltajien välinen vuorovaikutus

Saatavuus ja inklusiivisuus

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatuksen riittävyys, saatavuus, saavutettavuus ja inklusiivisuus

Rakenneindikaattori: Yhtenäinen koulutus- ja kasvatustjärjestelmä ja siirtymät

LOKAKUUSSA

Johtaminen ja pedagoginen suunnittelu (2 aihetta)

Prosessi-indikaattori: Pedagoginen suunnittelu, dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Prosessi-indikaattori: Johtaminen pedagogisen toiminnan tasolla

MARRASKUU-JOULUKUUSSA

Pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt, varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt (2 aihetta)

Prosessi-indikaattori: Pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt

Rakenneindikaattori: Palveluresurssit varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt

Yksiköissä käytiin arvioinnin tulokset läpi. Kussakin yksikössä ja tiimissä hyödynnettiin oman tiimin tuottamaa arviointitietoa apuvälineenä kehitettäessä oman ryhmän pedagogista toimintaa.

Ryhmätason eli pedagogisen toiminnan tason arviointien tulokset ja kehittämiskohteet:

HENKILÖSTÖN JA LAPSEN VÄLINEN VUOROVAIKUTUS

Tämä on Outokummussa vahva alue: Kehittämiskohteeksi nousi yhdessä sovitut toimintamallit haastaviin vuorovaikutustilanteisiin.

VERTAISVUOROVAIKUTUS JA RYHMÄN ILMAPIIRI

Lähtötilanne hyvä: Kehittämiskohteeksi nousi yhteisen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelman laatiminen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen. Kiusaamisen ehkäisystä on luku seutuvasussa, mutta varsinainen erillinen suunnitelma puuttuu. Suunnitelman laadinnasta vastaa kaksi sosionomiopiskelijää. Suunnitelman tekoon osallistetaan lapset, huoltajat sekä henkilöstö.

HENKILÖSTÖN KESKINÄINEN VUOROVAIKUTUS JA MONIALAINEN YHTEISTYÖ

Henkilöstön välinen tiimityö sujuu pääsääntöisesti hyvin. Kehittämiskohteeksi nousee tehtäväkuvien päivitys.

HENKILÖSTÖN JA HUOLTAJIEN VÄLINEN VUOROVAIKUTUS

Kehittämiskohteeksi nousi säännöllisen ja suunnitelmallisen palautteen kerääminen huoltajilta sekä lapsiryhmän toiminnan dokumentointi huoltajille. Tätä kehitettiin toimintakauden aikana kaikissa varhaiskasvatuksen toimintamuodoissa (pedagogiset vuosikellot ja seinät, joissa avattuna varhaiskasvatuksen toimintaa huoltajille). Henkilöstö kokosi yksiköittäin toimivia yhteistyökäytänteitä huoltajien kanssa. Tulevana toimintakautena huoltajien osallisuutta pyritään lisäämään ja keräämään palautetta säännöllisesti.

PEDAGOGINEN SUUNNITTELU, DOKUMENTOINTI, ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Tätä kehitämme kokonaisvaltaisesti. Suunnittelua on jämäköitetty tiimeissä ja tehty pedagogisia vuosisuunnitelmia. Dokumentointia on lisätty ja tehty näkyväksi. Arviointi on jatkuvaa ja kehittämiskohteet nousevat arviointien tuloksista.

JOHTAMINEN PEDAGOGISEN TOIMINNAN TASOLLA

Tämä osa-alue toteutuu hyvin. Johtamisjärjestelmä on selkeä. Pedagogien SAK-aika käytetään toiminnan suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen.

PEDAGOGINEN TOIMINTA JA OPPIMISYMPÄRISTÖT

Tämä osa-alue toteutuu hyvin. Jokainen ryhmä kehittää pedagogista toimintaa ja oppimisympäristöjä arvioinnista saamiensa tulosten pohjalta.

VARHAISKASVATUKSEN OPPIMISYMPÄRISTÖT

Jokainen yksikkö kehittää oppimisympäristöjä.

Ryhmätason arvioinnin tuloksista nousevat kehittämiskohteet koko varhaiskasvatuksessa:

Yhteisen toimintamallin luominen haastaviin tilanteisiin, jota kaikki noudattavat johdonmukaisesti

Toimenpiteet:

Lähdemme kehittämään tuen asioita pitkäjänteisesti yhdessä seudun muiden kuntien kanssa. Saimme Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustusta oppimisen tuen vahvistamiseksi. Hankkeessa perustetaan seudullinen kehittämisverkosto, joka kehittää ja yhdenmukaistaa inklusiivisen varhaiskasvatuksen rakenteet, toimintakulttuurin ja ohjaavat asiakirjat. Hankkeessa perustetaan kuntiin myös omat ohjausryhmät, jotka toimivat tukitiimeinä. Henkilöstö osaamista lisätään yleisen tuen laadun varmistamiseksi ja vaativan erityisen tuen konsultaatio ja seudullinen työryhmä perustetaan. Lisäksi monialainen yhteistyö varmistetaan kaikkien kuntien osalta.

Kiusaamisen ennaltaehkäisyn suunnitelman laatiminen koko varhaiskasvatukseen

Toimenpiteet:

Kiusaamisen ehkäisystä on lyhyesti kirjattu seudulliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Outokummun varhaiskasvatuksessa käytetään Miniversoa eli sovittelua kiusaamistapausten ja riitilanteiden selvittelyssä menetelmänä. Varsinainen laajempi kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma puuttuu. Aihe annettiin työstettäväksi kahdelle sosionomiopiskelijalle opinnäytetyönä. Toteutus tapahtuu toiminnallisena ja siihen osallistuu monitasoisesti henkilöstö, lapset sekä huoltajat.

Huoltajien verkostoitumiseen toimivien käytänteiden luominen sekä säännöllinen palautteen kerääminen huoltajilta

Toimenpiteet:

Varhaiskasvatukseen on palkattu varhaiskasvatuksen sosionomi sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja. He yhdessä kehittävät toimivaa mallia huoltajien aktivoimiseksi yhteisiin tapahtumiin.

Alustavasti on mietitty mm. huoltajien kahvilaa, jossa esillä olisi ajankohtaisia aiheita vanhemmuudesta ja lasten kasvatuksesta, sekä yhteistyössä lastensuojelun kanssa huoltajien ryhmää.

Huoltajia pyritään osallistamaan yhä enemmän ja keräämään säännöllistä palautetta ja ideoita aiheista, joita yhteisissä illoissa voisi käydä läpi.

Pedagogisen suunnittelun ja dokumentoinnin kehittäminen

Toimenpiteet:

Kaikissa yksiköissä kehitettiin pedagogista suunnittelua ja dokumentointia toimintakauden aikana. Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisia laaja-alaista osaamista ja osaamisen alueita ja toimintaa lasten kanssa tehtiin näkyväksi huoltajille mm. pedagogisten seinien ja ikkunoiden kautta. Yksiköihin laadittiin erilaisia pedagogisia vuosisuunnitelmia. Esiopetuksessa otettiin käyttöön pedagoginen portfolio jokaiselle esioppilaalle. Myös varhaiskasvatukseen kehitetään vastaavaa toimintamallia.

Yksikötason arvioitavat indikaattorit sekä arvioinneista nousevat kehittämiskohteet:

SAATAVUUS JA INKLUSIIVISUUS

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatuksen riittävyys, saatavuus, saavutettavuus ja inklusiivisuus

Rakenneindikaattori: Yhtenäinen koulutus- ja kasvatusjärjestelmä ja siirtymät

LAADUNHALLINTA JA JOHTAMINEN

Rakenneindikaattori: Henkilöstön perus- ja täydennyskoulutus sekä osaamisen kehittäminen

PALVELURESURSSIT

Rakenneindikaattori: Henkilöstörakenne ja varhaiskasvatukselle varatut resurssit

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatuksen työaikarakenteet ja -suunnittelu

Rakenneindikaattori: Lapsiryhmän rakenne ja koko

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt

VUOROVAIKUTUS

Prosessi indikaattori: Henkilöstön keskinäinen vuorovaikutus ja monialainen yhteistyö

JOHTAMINEN JA PEDAGOGINEN SUUNNITTELU

Prosessi indikaattori: Johtaminen pedagogisen toiminnan tasolla

Yksiköiden osalta arvioitavien indikaattoreiden sekä kriteerien tulokset olivat kauttaaltaan hyviä. Kehitettävää yksiköissä on oppimisympäristöjen monipuolinen kehittäminen sekä koko henkilöstön osaamisen ja vahvuuksien hyödyntäminen.

Kuntatason arvioitavat indikaattorit sekä arvioinneista nousseet kehittämiskohteet:

SAATAVUUS JA INKLUSIIVISUUS

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatuksen riittävyys, saatavuus, saavutettavuus ja inklusiivisuus

Rakenneindikaattori: Huoltajille suunnattu varhaiskasvatusta koskeva ohjaus ja neuvonta

Rakenneindikaattori: Yhtenäinen koulutus- ja kasvatustajärjestelmä ja siirtymät

LAADUNHALLINTA JA JOHTAMINEN

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatusta ohjaava opetussuunnitelma

Rakenneindikaattori: Henkilöstön perus- ja täydennyskoulutus sekä osaamisen kehittäminen

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatustalouden ohjaus, neuvonta ja valvonta

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatuksen arvioinnin ja kehittämisen rakenteet

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmä

Rakenneindikaattori: Henkilöstörakenne ja varhaiskasvatukselle varatut resurssit

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatuksen työaikarakenteet ja -suunnittelu

Rakenneindikaattori: Lapsiryhmän rakenne ja koko

Rakenneindikaattori: Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt

Pienellä paikkakunnalla palveluohjaus on toiminut sujuvasti, vaikkei kunnassa ole erikseen palveluohjaajaa. Jokaiselle lapselle on järjestynyt varhaiskasvatuspaikka lain säättämässä ajassa. Lähes aina perheen toiveita on pystytty toteuttamaan, mutta joissakin tapauksissa perheen ykköstoivetta hoitopaikan suhteen ei ole ollut mahdollista toteuttaa. Syynä on silloin ollut toivotun hoitopaikan lapsimäärä, joka on ollut täysi. Varhaiskasvatuksen laadunarviointi on jämäköitynyt laaturungon avulla. Toiminnan arviointi on monitasoista, kattavaa ja jatkuvaa. Varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmä on selkeä ja henkilöstöresurssit ovat riittävät. Tulevaisuudessa rekrytoidaan varhaiskasvatuksen opettajia lisää. Oppimisympäristöjä kehitetään jatkuvasti.

Toimintakauden aikana harjoiteltiin seudullisen arviointimallin laaturungon käyttöä.

Laaturungon käyttöönotto koettiin hyvänä ja hyödyllisenä työkaluna. Sen pohjalta kyetään arvioimaan toimintaa monipuolisesti sekä nostamaan kehittämistä vaativia asioita esille ja miettimään niihin korjaavia toimenpiteitä. Saadun palautteen pohjalta arviointia tullaan toteuttamaan saman arviointirungon pohjalta myös tulevana toimintakautena. Joitakin tarkennuksia tullaan tekemään kriteereihin.

5. VARHAISKASVATUKSEN VUOSISUUNNITELMAN TUOTTAMA ARVIOINTITIETO

Outokummun kaupungin varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelmien arviointi toteutettiin jatkuvana arviointina. Arvioinnit kootaan hyvinvointilautakunnalle. **Toimintakauden 2020–2021 vuosisuunnitelman kehittämiskohteina olivat seuraavat:**

Kehittämiskohde: Seudullisen arviointimallin ja Outokummun varhaiskasvatuksen arviointisuunnitelman jalkauttaminen

Arviointi: Seudullinen arviointimalli otettiin käyttöön syksyn 2020 aikana. Lähtötaso kartoitettiin yksilö-, ryhmä- ja kuntatasolla. Tulokset käytiin läpi ryhmissä ja niistä valittiin kehittämiskohteet vuodelle 2021.

Kehittämiskohde: Pedagoginen suunnittelu ja dokumentointi

Arviointi: Yksiköissä pedagogista suunnittelua ja toimintaa on lähdetty kehittämään eteenpäin. Yksiköissä on työstetty aihetta eri tavoilla. Varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa on dokumentoitu ja tuotu nähtäväksi huoltajille. Yksiköissä on mm. pedagogisen dokumentoinnin vuosikelloja, pedagogisia seiniä ja ikkunoita, joissa näkyvät oppimisen alueet ja toimintakuvat. Ikkunat täydentyvät vuoden mittaan, esiopetukseen pedagoginen portfolio. Lisäksi lapset harjoittelivat tabletilla kuvaamista omissa toiminnoissaan.

6. ESIOPPILAIDEN KYSELYN TULOKSET

Outokummun esiopetuksessa ja täydentävässä varhaiskasvatuksessa oleville lapsille tehtiin tyytyväisyyskysely keväällä 2021. Vastajia oli 58. Ryhmien varhaiskasvatuksen opettajat haastattelivat oman ryhmänsä esioppilaat. Vastausvaihtoehdot kysymyksiin olivat usein, joskus ja en koskaan.

Kysymykset ja vastaukset:

- Tuletko mielelläsi esikouluun? 74% vastasi usein, 21% joskus ja 5% ei koskaan
- Saatko tehdä esikoulussa asioita, joista tykkäät? 53 vastasi usein, 47 joskus, 0% ei koskaan
- Tehdäätkö esiopetuksessa myös asioita, joita sinä ehdotat? 34% vastasi usein, 64% joskus, 0% ei koskaan
- Kuuntelevatko aikuiset sinua? 64% vastasi usein, 34% joskus, 2% ei koskaan
- Saatko olla oma itsesi? 90% vastasi usein, 34% joskus, 0% ei koskaan
- Saatko suunnitella yhdessä aikuisen kanssa, mitä esiopetuksessa tehdään? 27% vastasi usein, 68% joskus, 5% ei koskaan
- Saatko harjoitella ja kokeilla erilaisia taitoja eskarissa? 60% vastasi usein, 40% joskus, 0% ei koskaan
- Onko sinulla tunne, että olet tärkeä? 67% vastasi usein, 31 % joskus, 2% ei koskaan
- Auttavatko aikuiset sinua, kun tarvitset apua? 84% vastasi usein, 16 joskus, 0% ei koskaan
- Voitko vaikuttaa siihen, mitä leikit tai teet? 66% vastasi usein, 34% joskus, 0% ei koskaan

Kyselyssä oli seuraavat avoimet kysymykset:

- Mistä asioita voit päättää esiopetuksessa? Eniten esioppilaat vastasivat, että saavat päättää leikeistä sekä sisällä että ulkona; Mitä leikkii, mitkä lelut valitsee leikkiin.

- Mitkä asiat esikoulussa saavat sinut iloiseksi? Esioppilaille kaverit ovat todella tärkeitä. Vastauksista voi päätellä, että esiopilaat tulevat iloiseksi leikkimisestä, uuden oppimisesta, kavereista, esiopetuksen tehtävistä, liikkumisesta sisällä ja ulkona, juhlista jne.
- Mitkä asiat esikoulussa saavat sinut surulliseksi? Esiopilaat tulevat surulliseksi jos joku kiusaa tai ei pääse leikkiin mukaan.

Johtopäätökset esioppilaiden haastatteluista:

Lapset tulevat mielellään esiopetukseen ja kokevat saavansa olla siellä omana itsenään. Aikuiset kuuntelevat ja auttavat esioppilaita. Lapset saavat vaikuttaa leikki-tilanteisiin, mutta muun toiminnan suunnitteluun lapset eivät koe voivansa paljoakaan vaikuttaa.

Haastattelujen pohjalta nousee kehittämiskohteeksi selkeästi esioppilaiden osallisuuden vahvistaminen. Jatkossa on suunniteltava, miten esioppilaita voisi ottaa mukaan enemmän esiopetuksen toiminnan suunnitteluun.

Kukaan esioppilaista ei todennut, että heitä kiusataan, mutta kiusaaminen nostettiin kyselyssä asiaksi, joka tekee surulliseksi. Kiusaamisen ennalta ehkäisy ja riitatilanteiden selvittely Miniverson eli sovittelun avulla on edelleen tärkeää koko varhaiskasvatuksessa sekä esiopetuksessa.

7. ESIOPPILAIDEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSKYSELYN TULOKSET

Esioppilaille toteutettiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskysely syksyllä 2020. Vastaajia oli vähän, vain 19 esioppilasta. Jatkossa kysely toteutetaan esiopetusyksikössä niin, että varhaiskasvatuksen opettaja haastattelee kunkin esioppilaat. Vastaajista lähes kaikki 95 % tulivat mielellään esikouluun ja kaikki tuntevat olonsa turvalliseksi esikoulussa.

Kaikki vastanneet lapset kokivat voivansa olla esikoulussa oma itsensä. he kokivat saavansa tarvittaessa apua opettajalta. Kaikkien vastanneiden mukaan sekä tytöt että pojat voivat olla keskenään kavereita.

Lähes kaikki lapset 95 % vastasivat, että heillä oli mahdollisuus kertoa huolistaan opettajalle ja kertoa jos heitä tai heidän ystäviään kiusataan.

Tytöistä 95 % ja pojista 89 % koki tulevansa kohdelluksi samalla tavalla sukupuolesta riippumatta.

Lapsista 84 % oli sitä mieltä, ettei eskarissa syrjitä ketään.

Nämä tulokset on huomioitu esiopetuksessa. Suunnitelmissa ja toiminnassa on pyritty vahvistamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kokemuksia.

8. 5-VUOTIAIDEN LASTEN OSALLISUUSKYSELYN TULOKSET

Varhaiskasvatuksen henkilöstöltä kartoitettiin lasten ja huoltajien osallistamisen keinoja. Päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa on käytössä monenlaisia lasten osallisuutta tukevia käytänteitä. Yksikköjen ja ryhmien välillä on kuitenkin laatueroja. Joissakin ryhmissä osallisuus toteutuu päivittäin ja on osa arjen pedagogiikkaa. Osallisuus toteutuu tiiviissä aikuisen ja lapsen välisessä vuorovaikutuksessa.

Joissain ryhmissä osallisuus nähdään kapea-alaisemmin. Toimintaa kuvaavat silloin useimmiten yksittäiset osallisuuden toimintakäytännöt.

5-vuotiaille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille tehtiin osallisuuskysely keväällä 2021. Kyselyssä kartoitettiin sitä, miten lapset kokevat osallisuuden. Varhaiskasvatuksen opettajat haastattelivat ryhmissään olevat 5-vuotiaat lapset. Haastatteluun osallistui 45 lasta.

Johtopäätökset lasten haastatteluista:

- Lapsille tärkeää ovat kaverit ja leikkiminen. Lasten päätösvalta on leikissä vahvimmillaan. Lapset saavat valita leikin, kaverit, leikkipaikan ja välineet. Lelut ovat myös lasten saatavilla.
- Enemmistö 5-vuotiaista lapsista oli sitä mieltä, että he saavat tehdä varhaiskasvatuksessa sellaisia asioita, joista he tykkäävät.
- Lapset saavat osallistua aikuisen kanssa toiminnan suunnitteluun, mutta heidän ehdottamiaan asioita ei välttämättä toteuteta.
- Lapset saavat kokeilla ja harjoitella taitojaan sekä saavat aikuisilta apua tarvittaessa.
- Lasten osallisuuden kokeminen on vahvempaa niissä ryhmissä, joissa varhaiskasvattajat ajattelevat osallisuutta toimintaa ohjaavana arvona. 5-vuotiaat kokevat osallisuuden vahvemmaksi sellaisissa ryhmissä, joissa on pelkästään samanikäisiä lapsia. Myös henkilöstöltä koottu palaute osallistamisen keinoista oli monipuolisempaa silloin kun kyseessä ovat samanikäiset lapset. Aikuisilla on silloin enemmän aikaa ja mahdollisuus suunnitella ja toteuttaa toimintaa juuri tietylle ikäryhmälle.

Kun lapsilta kysyttiin, millainen on ihanne päiväkotit, niin lasten vastauksissa juuri se päiväkotit tai ryhmä, jossa he olivat, on ihanne päiväkotit/ryhmä.

Yleisesti voi todeta, että 5-vuotiaat lapset viihtyvät hyvin varhaiskasvatuksessa. 5-vuotiaat kokevat, että heitä kuullaan ja heidän ehdotuksiaan otetaan huomioon. Lasten osallisuutta tulee edelleen vahvistaa. Osallisuutta tulee tulevaisuudessa kartoittaa ja vahvistaa myös alle 5-vuotiaiden lasten kohdalla. Myös huoltajien osallisuutta tulee vahvistaa varhaiskasvatuksen arjessa.

9. HUOLTAJIEN KYSELYN TULOKSET

Keväällä 2021 huoltajilla oli mahdollisuus osallistua seudulliseen huoltajien kyselyyn.

Kyselyt lähetettiin huhtikuussa 2021 Daisyn kautta varhaiskasvatuksessa olevien lasten huoltajille ja Wilman kautta esioppilaiden huoltajille. Vastauksia saatiin 89 huoltajalta. Päiväkotilasten huoltajilta 71 %:ia vastauksista, perhepäivähoidosta 13 %:ia ja eskarista 16 %:ia. Eniten vastauksia saatiin 3–5-vuotiaiden lasten huoltajilta 56 %:ia, alle 3-vuotiaiden lasten osuus vastauksista 21 %:ia ja yli 6-vuotiaiden 20 %:ia. Vastausten numeroasteikko oli 2–5, minimiarvo 2 ja maksimiarvo 5)

Kysymykset ja vastausten keskiarvot

- Minut kohdataan huoltajana arvostavasti ja ystävällisesti keskiarvo **4,6**
- Saan henkilökunnalta riittävästi tietoa siitä, miten lapseni päivä on sujunut keskiarvo **4,2**
- Viestintä ajankohtaisista asioista on riittävä ja luotettava keskiarvo **4,4**
- Henkilökunnan vuorovaikutus lasten kanssa on myönteistä ja sensitiivistä keskiarvo **4,5**
- Lapseni turvallisuudesta ja hyvinvoinnista huolehditaan hyvin keskiarvo **4,6**
- Lapsellani on kavereita varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa keskiarvo **4,5**
- Lapseni tarpeet ja mielenkiinnon kohteet huomioidaan toiminnassa keskiarvo **4,5**
- Lapsellani on mahdollisuus vaikuttaa toiminnan sisältöön keskiarvo **4,1**

- Lapseni viihtyy varhaiskasvatus- tai esiopetuspaikassa hyvin keskiarvo **4,4**
- Lapsen vasu/leops keskustelussa sovitut asiat ja toimintatavat toteutuvat keskiarvo **4,6**
- Eri oppimisympäristöjä hyödynnetään monipuolisesti varhaiskasvatuspaikan lisäksi keskiarvo **4,4**
- Koen, että varhaiskasvatus edistää lapseni kasvua ja kehitystä keskiarvo **4,7**
- Lapsellani on mahdollisuus monipuoliseen toimintaan ja leikkiin keskiarvo **4,6**
- Minulla on mahdollisuus esittää toiveita ja antaa palautetta keskiarvo **4,6**
- Antamani palautteet, ideat ja toiveet on käsitelty keskiarvo **4,4**
- **Huoltajilta saatujen vastausten keskiarvo oli 4.473 =4.5.**
- Kun huoltajilta kysyttiin Kuinka tyytyväinen (asteikolla 4-10) olet tällä hetkellä lapsesi saamaan varhaiskasvatukseen/esiopetukseen? **Vastausten keskiarvo oli 9,2.**

Yleisesti voi todeta, että huoltajat ovat erittäin tyytyväisiä Outokummun varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen.

Kyselyssä oli myös avoimia kysymyksiä siitä, miten varhaiskasvatuspalveluja pitäisi kehittää. Vastaajia oli vähän avoimissa kysymyksissä. Vastauksissa toivottiin mm. pienempiä lapsiryhmiä sekä lisää perhepäivähoidtajia.

10. KESKEISET MÄÄRÄLLISET ARVIOINNI JA TALOUSARVION TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

Hyvinvointilautakunta tarkastelee kokouksissa talouden toteutumista kuukausittain. Talousarvion toiminnallisia tavoitteita arvioidaan useamman kerran toimintakauden aikana.

11. MUU ARVIOINTI

Yhteisten arviointien lisäksi kussakin yksikössä on omia yksikkökohtaisia kehittämiskohteita, joita yksiköt arvioivat ja joiden pohjalta myös tekevät kehittämistyötään. Päiväkotien lapsiryhmissä laaditaan myös jokaiseen ryhmään ryhmävasut tavoitteineen. Nämä ryhmävasut on laadittu nimenomaan sen lapsiryhmän tarpeista lähtien ja tavoitteet on asetettu kyseiselle lapsiryhmälle. Näiden tavoitteiden toteutumista arvioidaan jatkuvan periaatteen mukaisesti ja ryhmän pedagogista toimintaa kehitetään arviointien pohjalta. Yksilötason arviointi toteutetaan lapsen vasun arviointina ja siinä ovat mukana myös huoltajat.

12. ULKOISET ARVIOINNI

Varhaiskasvatuksen järjestäjän on osallistuttava palvelua koskevaan ulkoiseen arviointiin. Varhaiskasvatuksen ulkoisesta arvioinnista vastaa Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. (Karvi)

Toimintavuoden 2020–2021 aikana osallistuttiin seuraaviin Karvin lähettämiin kyselyihin. Toimintakauden aikana vastattiin Varhaiskasvatuksen johtamisen nykytila, vahvuudet ja kehittämiskohteet -kyselyyn. Lisäksi osallistuimme 5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuskokeilun arviointiin, joka toteutettiin kaikissa Manner-Suomen kunnissa.

Toimintakauden aikana vastattiin myös useampaan Aluehallintoviraston sekä opetus- ja kulttuuriministeriön lähettämiin kyselyihin, joissa kartoitettiin ja seurattiin varhaiskasvatuksen järjestämisen tilannetta ja siihen osallistumista Covid 19 -tilanteen vallitessa.

Lisäksi Itä-Suomen aluehallintovirasto valitsi Outokummun kaupungin varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen toteutumisen tarkastelun osaksi valvontaohjelmaa. Valvontaohjelman mukaisesti vuonna 2020 varhaiskasvatuksenvalvonnan kohteena oli henkilöstömitoitus.

Selvityspyynnön mukaan Outokummun kaupungin tuli toimittaa tiedot lasten ja henkilöstön määristä päiväkotikohtaisesti ajalta 2.–15.11.2020.

Itä-Suomen aluehallintovirasto totesi ratkaisussaan, että se sai asiassa riittävän selvityksen, jonka perusteella valvontaohjelman mukaisen valvonta-asian käsittely virastossa päättyi eikä antanut aihetta muihin toimenpiteisiin. Uusi seuranta henkilöstömitoituksesta tulossa syksyn 2021 aikana.

Kuntakohtaisen arviointitiedon lisäksi huomioidaan kansalliset varhaiskasvatuksen arvioinnit ja kehittämissuosituksset.

13. HUOMIOITA VARHAISKASVATUKSEN ARVIOINNIN KOKONAISUUDESTA SEKÄ MAHDOLLISIA PARANNUSEHDOTUKSIA ARVIOINTIIN

Varhaiskasvatuksen toimintaa arvioidaan todella kattavasti. Tänä toimintakautena otimme laajasti kokeiluun laaturungon arvioinnin työkaluna. Laaturungon kaikki kriteerit eivät välttämättä sovellu sellaisenaan Outokumpuun, sillä ne on laadittu seudullisesti. Jatkossa meidän on syytä käydä kriteerit kunnassa läpi ja löytää meitä parhaiten palvelevat arvioitavat asiat.

Arviointi on kattavaa ja onkin syytä tulevaisuudessa pohtia, tehdäänkö laaturungon avulla arviota yhden toimintakauden aikana vain jostakin osa-alueesta ei kaikista rakenne ja prosessi indikaattoreista. Ryhmätason arviointi on hyvä tehdä joka vuosi. Yksikkö ja kuntatason arviointia voisi tehdä harvemmin.

Uutena arvioinnin kohteen oli 5-vuotiaiden osallisuuskokemukset. Haastattelut sujuivat hyvin ja 5-vuotiaat pystyivät vastaamaan kysymyksiin hienosti. Kyselystä saimme hyvin tietoa siitä, kuinka lapsi kokee osallisuuden. Jatkossa kyselyä voisi laajentaa koskemaan myös pienempiä lapsia.